

Wie gaat erop vooruit na verhuizing voor werk of familie?

Mensen die vanwege werk verhuizen gaan er daarna doorgaans op vooruit op de arbeidsmarkt, mannen nog meer dan vrouwen. Bij mensen die verhuizen om dichterbij familie te wonen veranderen arbeidsmarkt-uitkomsten nauwelijks. Maar vrouwen gaan wel meer uren werken als ze verhuizen voor werk én familie.

Traditionele ideeën over binnenlandse migratie stellen meestal dat verhuizen gunstig uitpakt voor iemands positie op de arbeidsmarkt. Nieuwere inzichten tonen echter aan dat dit sterk afhangt van wie er verhuist en waarom. In nieuw onderzoek is nagegaan hoe in Nederland het motief voor verhuizen – werk, nabijheid van familie, of een combinatie daarvan – samenhangt met arbeidsmarktuitskomsten. Daarbij zijn deze uitkomsten vergeleken met vergelijkbare personen die niet verhuisd zijn. De inzichten zijn gebaseerd op data uit vijf edities van de WoON-enquête (2006–2018), gekoppeld aan registerdata. Uit de gegevens blijkt dat het verhuismotief inderdaad verband houdt met de arbeidsmarktuitskomsten na de verhuizing. De bestudeerde uitkomsten zijn (1) de positie in de inkomensverdeling (percentielgroep), (2) het al dan niet hebben van betaald werk en (3) het aantal gewerkte uren als percentage van een heel jaar voltijds werk. Mensen die aangaven verhuisd te zijn vanwege werk, hadden in de jaren erna gemiddeld een hoger inkomen en vaker betaald werk dan mensen die niet verhuisden (zie onderstaande tabel). Dit patroon is zichtbaar bij zowel vrouwen als mannen, al is de samenhang bij mannen sterker. Mannen werkten daarnaast ook meer uren, bij vrouwen zien we geen verandering.

Bij mensen die verhuisden om dichterbij familie te wonen (en die daarnaast geen werkmotief noemden) ontwikkelden het al dan niet betaald

werken en het aantal gewerkte uren zich in het jaar na de verhuizing vergelijkbaar met die van mensen die niet waren verhuisd. Geen verbetering en geen verslechtering dus. Bij mannen steeg het inkomen wel wat meer dan van mannen die niet verhuisden, maar de stijging was kleiner dan als ze voor werk verhuisden. Alleen bij mannen hangt er na verloop van tijd wel een prijskaartje aan verhuizen voor familie: op de wat langere termijn (twee tot drie jaar) worden negatieve verbanden gevonden ten aanzien van hun kans op werk en het aantal uren dat zij per week werkten (niet in tabel). Het kan zijn dat voor sommige van deze mannen de woonplek nabij familie het gevolg is van een compromis of een lagere prioriteit van werk; ze zouden wellicht op werkgebied beter af geweest zijn op een andere plek.

Gemiddeld genomen zagen mannen en vrouwen die verhuisden om zowel werkredenen als om dichterbij familie te wonen hun inkomen stijgen. Daarnaast gingen vrouwen na de verhuizing gemiddeld meer uren werken. Zij gingen eveneens meer uren werken dan vrouwen die alleen vanwege werk waren verhuisd. Aangezien in Nederland relatief veel vrouwen in deeltijd werken, zou nabijheid van familie kunnen helpen om hun handen vrij te maken voor meer uren betaald werk. Dit zou bijvoorbeeld het geval kunnen zijn wanneer grootouders die in de buurt wonen makkelijker kunnen bijspringen in de zorg voor kleinkin-

DEMOS verschijnt 8 x per jaar en wil de kennis en meningsvorming over bevolkingsvraagstukken bevorderen.

Een abonnement op DEMOS is gratis. U kunt uw aanvraag indienen via: demos@nidi.nl of via onze site: nidi.nl/nl/demos/

Bij gehele of gedeeltelijke overname van artikelen dient men een volledige bronvermelding te gebruiken. Graag ontvangt de redactie een bewijsexemplaar. De personen op de foto's komen niet in de tekst voor en hebben geen relatie met hetgeen in de tekst wordt beschreven.

Het NIDI is een instituut van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) en is geaffilieerd met de Rijksuniversiteit Groningen. Het NIDI houdt zich bezig met onderzoek naar bevolkingsvraagstukken.

colofon

DEMOS	is een uitgave van het Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut (NIDI).
Redactie	Harry van Dalen, hoofdredacteur Peter Ekamper, (web)redacteur Nico van Nimwegen, redacteur Lin Rouvroye, redacteur Juuil Spaan, redacteur Maaike van der Vleuten, redacteur Jasper Bosma, redacteur
Adres	NIDI/DEMOS Postbus 11650 2502 AR 's-Gravenhage (070) 356 52 00
Telefoon	demos@nidi.nl
E-mail	https://nidi.nl/demos
Internet	gratis
Abonnementen	Koninklijke Van der Most www.up-score.nl
Druk	
Opmaak	

deren. Voor mannen werd dit patroon niet waargenomen. De bevindingen suggereren dus dat verhuizen voor werk en tegelijk voor nabijheid tot familie vooral voor vrouwen in deeltijdbanen een strategie kan zijn om hun arbeidsdeelname uit te breiden.

Niels Kooiman, Centraal Bureau voor de Statistiek, e-mail: c.kooiman@cbs.nl
Clara Mulder, Rijksuniversiteit Groningen, e-mail: c.h.mulder@rug.nl

LITERATUUR:

- Mulder, C.H. en N. Kooiman (2024), Moving motivated by work or proximity to family and labour market outcomes in the Netherlands. *Genus*, 80(1), 12.

Verandering in arbeidsmarktuitskomsten^(a) naar verhuismotief en verhuisreden als gevolg van een verhuizing (ten opzichte van vergelijkbare personen die niet verhuisd zijn)

Geslacht	Verhuismotief	Inkomensverandering	Verandering naar betaald werk	Verandering gewerkte uren
Vrouw	Alleen om werk	+	+	0
	Alleen om nabijheid familie	0	0	0
	Om nabijheid familie én werk	++	(b)	++
Man	Alleen om werk	++	++	+
	Alleen om nabijheid familie	+	0	0
	Om nabijheid familie én werk	++	(b)	0

Noten: (a) verandering in arbeidsmarktuitskomsten is gebaseerd op een meting van inkomen, betaald werk en gewerkte uren, een jaar voor en een jaar na een verhuizing. (b) te weinig waarnemingen; samengevoegd met 'Alleen om werk'. ++ stijging (meer dan 3,5%), + stijging (1,5 - 3,5%), 0 geen substantiële verandering (stijging of daling van minder dan 1,5%).

Bron: gebaseerd op data uit vijf edities van de WoON-enquête (2006–2018), gekoppeld aan CBS-registerdata. De aantallen waarnemingen verschillen per analyse en lopen uiteen van 53.887 (inkomensverandering, vrouwen) tot 63.819 (verandering betaald werk, vrouwen).